

Cena numeru
500 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi:

Miesięcznie mk. 11,00
Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 12,500
poza Łodzią egz. 5500
Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 27 kwietnia 1923 r.

Dziś premjera !!!

CASINO

Dziś premjera !!!

POTĘGA POKUSY...

Sensacyjny dramat towarzyski z za kulis arystokracji w 6 aktach.

W roli głównej tancerki **Loli Gracia** znakomita gwiazda kinematograficzna

LILLY DAGOWER

Początek przedstawień o godz. 5 p. p.

(6061b1)

Początek przedstawień o godz. 5 p. p.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Jak się nadaje „Polonia Restituta“.

(wp) Wobec tego, że opinia publiczna nie jest dostatecznie obznajmiona z rolą, jaką spełnia Kapituła orderu „Odrodzenia Polski“ przy rozdawaniu odznak tegoż orderu. Kapituła orderu „Odrodzenia Polski“ wyjaśnia, że na tle ustawowych przepisów powstała praktyka następująca:

1) Wnioski na odznaczenie opracowują poszczególni ministrowie lub prezes rady ministrów z własnej inicjatywy lub z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej.

2) Wnioski te rozpatruje Kapituła orderu i wypowiada swą opinię co do odznaczenia, jego stopnia, przyczem jednak opinie Kapituły tylko w zakresie moralnych kwalifikacji nowych kandydatów są dla rządu obowiązujące.

3) Kandydatów na kawalerów orderu przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej rada ministrów na podstawie uchwały 2-trzecich głosów.

4) Odznaki orderowe nadaje przedstawionym kandydatom Prezydent Rzeczypospolitej w drodze osobnego dekretu.

Wymiana z Moskwą.

(wp) Rząd sowieków przygotował nowy spis komunistów polskich, których sowieci chcą wpuścić do Rosji w zamian za Polaków także aresztowanych. Bolszewicy stawiają jednak za warunek, że nie wydadzą Polaków, skazanych po 15 marca r. b., czyli skazanych także w procesie ks. arcybiskupa Cieplaka.

Przeгляд floty w Gdyni.

(wp) W związku z pobytem prezydenta Rzeczypospolitej na Pomorzu, min. spr. wojskowych gen. Sosnkowski wyjechał tam również dnia wczorajszego. Dnia 28 kwietnia minister przeprowadzi w Gdyni inspekcję floty, zaś dn. 29 b. m. spotka tam prezydenta i będzie mu towarzyszył przy przeglądzie floty.

Zgon pos. Wojciechowskiego.

(wp) Kancelaria sejmowa otrzymała wiadomość o zgonie pos. Wojciechowskiego (ZLN).

Nowe bohaterstwo bolszewików.

ARESZTUJĄ ZAŁOGĘ. — BURZA W IZBIE GMIN.

LONDYN, 26. 4. (wł) Wiadomości o zagrabieniu przez władze sowieckie drugiego statku rybackiego angielskiego wywołały w Londynie nowe gwałtowne oburzenie przeciw Bolszewj. Na środowym posiedzeniu izby gmin wpłynęła interpelacja w sprawie stanowiska, jakie rząd angielski zamierza zająć wobec tego faktu.

Sekretarz stanu spraw zagranicznych oświadczył, że postępek rządu rosyjskiego wywołał naigłbsze oburzenie rządu i narodu angielskiego. Rząd angielski skierował natychmiast do rządu rosyjskiego bardzo dobitne

ostrzeżenie i polecił swemu przedstawicielowi w Moskwie poczynić wszelkie możliwe kroki, aby zmusić rząd sowiecki do wypuszczenia na wolność angielskich rybaków.

W nawiązaniu do powyższych słów deklaracji urzędowej jeden z przedstawicieli Partji Pracy wystąpił z nagłą interpelacją zredagowaną w formie zapytania, czy rząd wie, że kraj nie chce być wplątany w nową wojnę? Sekretarz stanu odpowiedział potakująco, dodał jednak, że rząd nie zaniecha żadnych środków w celu oddziaływania na Moskwę.

Wojna domowa w Chinach.

MOSKWA, 26. 4. (Aj. Wsch.) Informacje dzienników sowieckich stwierdzają, że wojna domowa w Chinach trwa dalej.

Pod Kantonem wojsko U—Pej—Fu zostały rozbite przez Sun—Jan—Tsena. Na północy przeciwko U—Pej—Fu skoncentrowane

zostały 10 dywizji pod dowództwem Czan—Tso—Lina. Rząd japoński jakoby zaproponował Czan—Tso—Linowi udzielenie pożyczki.

Położenie finansowe rządu pekińskiego z każdym dniem staje się groźniejsze, tembardziej, że obawiają się klęski głodu.

Z „czerwonego raj“.

UKŁAD Z NIEMCAMI.

MOSKWA 25 4 (AW) Rosja i Niemcy zawarły pierwszą umowę, opartą na układzie w Rapallo.

Umowa dotyczy okrętów handlowych, wziętych do niewoli podczas ostatniej wojny. Okręty zdobyte na pełnym morzu zostają w rękach zdobywców, zaś okręty zatrzymane w portach przechodzą do właściciela.

ROZSTRZELANIE CZERWONYCH OFICERÓW.

MOSKWA 25 (wł) Na mocy wyroku sądu wojskowego rozstrzelano tu skazanych na karę śmierci za szpiegostwo na korzyść Łotwy następujących oficerów armji czerwonej: byłego komendan

ta sztabu armji czerwonej—Tuppe, współpracownika głównego zarządu przemysłu wojskowego—Spekke, adjunta głównego sztabu Lepina i byłego szefa kancelarii akademickiej wojskowej—Stekera,

NOWE ODDZIAŁY KOMUNISTYCZNE.

MOSKWA 26 4 (AW) Wobec nieufności bolszewików do obecnego składu czerwonej armji postanowiono utworzyć specjalne oddziały milicji komunistycznej, złożonej wyłącznie z wypróbowanych komunistów.

Zamierzone jest również utworzenie dziesięciu dywizji, które miałyby być rozrzucone po całej Rosji.

Stow. Handlowców Polskich

w Łodzi, Piotrkowska 108.

W piątek, dn. 27 b. m. o godz. 7 ej wiecz. punktualnie, odbędzie się w lokalu własnym

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

Członków Stow. Handl. Polskich

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybory do Rady Miejskiej;
- 2) Sprawa wyborów do Rady Kasy Chorych;
- 3) Protest do poprawki Nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania z dnia 20.III r. b.

Wobec nadzwyczajnie ważnych spraw jakie będą omawiane na powyższym Zebraniu, o jaknajbliższe przybycie członków uprasza

Zarząd.

Do sprzedania

za 10 miljonów

Kompletne urządzenie fabryki do wody sodowej i lemoniady.

Zgłoszenie pisemne przyjmuje J. Pujdak i S-ka ul. Wólczańska 74. 6060s3

TELEFONEM Z WARSZAWY

DWADZIEŚCIA OSIEM BANKÓW DEWIZOWYCH.

*) W dniu 25 b. m. na konferencji w departamencie kredytowym ministerstwa skarbu, postanowiono udzielić prawa obrotu dewizami dwudziestu ośmiu bankom. Ogłoszenie urzędowego wykazu nastąpi niebawem.

POZWOLENIA NA WYWÓZ JAJ.

*) Termin składania podań o pozwolenie na wywóz jaj, który obowiązywał poprzednio do 15 kwietnia, został przedłużony do dn. 30 kwietnia włącznie.

KOMORNE W ŻŁOCIE.

*) Na wczorajszym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów w obecności pp. ministra zdrowia wiceministra spraw wewnętrznych i wiceministra sprawiedliwości ustalono ostatecznie — jak się dowiadujemy — tekst ustawy o ochronie lokatorów.

Będzie ona przedłożona Sejmowi.

Postanawia ona, że w roku bieżącym komorne od lokali będzie pobierane w żłociu w wysokości 15 proc. komornego przedwojennego do 1 stycznia 1924 r. poczem co pół roku będzie podwyższane o 5 proc. aż do wysokości 75 proc. przedwojennego komornego.

Z ostatniej chwili.

BURSZTYN W... CEGIELNI.

GRODNO, 26. 4. (Aj. Wsch.) W kopalni gliny cegielni „Stanisławów” pod Grodnem natrafiono na bursztyn. Oprócz małych okruchów bursztynu udało się znaleźć bryłkę około 6 cm. wysoka, 3 cm. szeroką i 2 cm. grubą, koloru żółtego, o mlecznym zamgleniu.

Bursztyny te spotykają się na głębokości około 5 metrów w warstwie gliny dyluwialnej.

RUCH ANTYBOLSZEWICKI

LWÓW 26 4 (AW) Z pogranicza sowiecko-polskiego donoszą, że na Ukrainie szczególnie w powiatach winnickim, Hutyńskim i żytomierskim

Z pobytu prezydenta Rzplitej na Pomorzu.

ZNAMIENNE PRZEMÓWIENIE PREZYDENTA W STAROGARDZIE.

STAROGARD, 26. 4. (PAT) Pociąg specjalny, wiozący Prezydenta Rzeczypospolitej przybył tu o godzinie 9—ej rano. Po wyjściu z dworca kolejowego powitał p. Prezydenta burmistrz Starogardu p. Cwojdzinski oraz ks. kapelan Doeryng, zaś jedna z uczennic tu-tejszej szkoły wygłosiła wiersz wręczając Prezydentowi bukiet kwiatów.

Po udzieleniu audjencji i przeglądzie 65 pp. i wysłuchaniu mszy polowej oraz po odebraniu defilady wojskowej i skautów p. Prezydent wyjechał na zwiedzenie powiatu.

Podczas zwiedzenia powiatu wójtowie poszczególnych gmin staropolskim zwyczajem witali Prezydenta chlebem i solą. Po zwiedzeniu powiatu nastąpił powrót do Starogardu. Na przyjęciu u Starosty p. Prezydent między innymi powiedział:

„Przedewszystkiem podkreślam, iż rola moja jako Prezydenta wedle konstytucji naszej jest bardzo skromna i mojem zdaniem jest dobrze, iż jest ona skromna, albowiem po tych

ciężkich dniach niewoli trzeba, aby Polacy rządili, a nie aby ktoś nimi rządził.

Dlatego powinniśmy iść w kierunku łączenia. Powiedziałem raz w Belwederze, iż bez Polaków rządzić nie można Polską. Bez wyrażnej większości polskiej, Polska nie można będzie doprowadzić do rozkwitu. Przychodzi mi na myśl, abyście Panowie spowodowali, by posłowie, bez względu na jakiegokolwiek stronnictwo zapytali się swego własnego sumienia i siedli tak, jak im to zrozumienie interesu narodowego nakazuje, tak, abyśmy mogli otrzymać większość polską. Tylko te fermenty wy-boreze utrudniają rozwój zdrowej myśli i rozwój ten będzie łatwiejszy, jeżeli obywatele będą głosić hasło: Łączcie się, bo tego wymaga interes narodowy“.

Ze Starogardu Prezydent udał się na raut, urządony przez wydział powiatowy powiatu starogardzkiego i przez Magistrat miasta Starogardu.

Obrady komisji sejmowych.

Z KOMISJI BUDŻETOWEJ.

Ustawa o podatku gruntowym.

WARSZAWA, 26. (PAT) Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad projektem ustawy, o podatku gruntowym. Przyjęto sze-

reg artykułów między in. art. 5—ty, upoważniający Radę Min. do rozszerzenia podatku gruntowego na Kresach Wschodnich. Dyskusja nie ukończono.

Z PODKOMISJI BUDŻETOWEJ.

Sprawa uposażenia pracowników państwowych

Na dzisiejszem posiedzeniu podkomisji budżetowej przedstawiciel centralnej komisji pracowników państwowych przedstawił szereg propozycji dotyczących zmian w projekcie rządowym o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych. Główny nacisk położono na zmianę skali uposażeń, jako też na to, ażeby ustawa objęła także pracowników kolejowych o płacy dzien-

nej. Po wysłuchaniu postulatów Komisji pracowników państwowych, prezes podkomisji budżetowej Smulikowski oświadczył, że żądanie ich zostaną przychylnie przed komisją potraktowane.

Na dzisiejszem posiedzeniu podkomisji oświatowej przyjęto projekt ustawy o państwowych stypendjach dla młodzieży akademickiej.

Sprawa Jaworzyny.

NAPASO NA BENESZA.

PRAGA 26 4 (wł) Podczas wczorajszej debaty nad kwestją Jaworzyny narodowy demokracja dr. Kaska w swem przemówieniu dał wyraźne do poznania że kwestja Jaworzyny będzie przez Radę Ambasadorów rozstrzygnięta w sposób pomyślny dla Polski. Dr. Benesz stał się z tego powodu przedmiotem bardzo ostrych ataków ze strony narodo-

wych demokratów Odpowiadając na zarzuty oświadczył Benesz, że chce prowadzić politykę realną i opartą na porozumieniu z sąsiadami; pragnie on unikać sporów; gdyż tylko taka polityka leży w interesie państwa czeskiego i za taką polityką powinni się oświadczyć również wszyscy, którym dobro państwa leży na sercu.

Na złodzieju czapka gore.

POWSTANIE POLSKIE W NIEMIECKIEJ WYOBRAŹNI.

KATOWICE (wł) Dowodem jak prasa niemiecka informuje swych czytelników o rzekomo za mierzonem powstaniu polskiem jest depesza „Breslauer Neueste Nachrichten“, która donosi, iż na Śląsku odbywają się nadal zaciągi Sokołów i innych organizacji do ćwiczeń wojskowych, że oficerowie załogi w Tarnowskich Górach znikli nagle i wyjechali na zachód gdzie przebrani zostaną w mun-

dury francuskie i belgijskie i zorganizują oddziały, z którymi wrócą na Śląsk wraz z francuskimi wojskami i t. d. Najznamienniejsza z tych wiadomości jest ta, że jen. Le Rond w czasie pobytu na G. Śląsku udał się z pos. Korfantym do Pilehowie, ażeby oglądać tamtejszy lazaret, a wszyscy rezerwowi oficerowie na polskim Śląsku otrzymali wezwania do stawienia się do wojska(?)

WYKRYCIE BOJÓWKI NIEMIECKIEJ.

KATOWICE (wł) Jak się dowiadujemy w Hajdukach w pow. katowickim dzięki czujności miejscowych władz bezpieczeństwa zdołano aresztować większą ilość osobników podejrzanych o należenie do niemieckiej tajnej organizacji bojowej. Ogółem aresztowano 62 osoby. Wszelkie poszlaki wska-

zuja na to, że ludzie ci należą do organizacji niemieckich mających siedzibę swą po drugiej stronie granicy i wyjeżdżali bardzo często do Bytomia i Gliwic na ćwiczenia wojskowe. Podczas rewizji znalaziono u nich karabiany łamanki, pistolety granatki ręczne i inną broń.

szerzy się coraz bardziej ruch powstańczy, tak że sowiety muszą używać specjalnych oddziałów do tłumienia powstania.

Również w centralnej Rosji, w powiecie nowo-wielskim, zlikwidowano ostatnio z wielkim trudem antybolszewickie powstanie chłopskie.

O Rząd Narodowy.

Jak powszechnie wiadomo, prasie postępowej polskiej innemi słowy żydowskiej, o alfabecie łacińskim, od miesiąca mniej więcej włosy stają dębem, na myśl iż może dojść do porozumienia między piastowcami i żywiołami narodowymi.

Dlatego też roi się tam od wzmianek i artykułów, treść, których dała by się mniej więcej przedstawić w krótkiej formie: o! już umieram, już nie żyje.

Tymczasem tak pomyślnie jeszcze nie jest i na świt lepszych czasów naszej Ojczyzny będziemy, jednak musieli jeszcze poczekać.

Nie można zaprzeczyć iż rokowania między obozem narodowym i „Piastem” toczyły się i toczą się jeszcze, jednakże doszły one do pewnych granic poza które nie posuwają się ani krok naprzód.

Z jednej strony w stronnictwie „Piast” ujawniła się silna opozycja lewicy, chętnie zezującej ku Stapińczykom i socjalistom, z drugiej znowu opozycja ziemian przeciwko reformie rolnej, i ani jedna ani druga strona nie ujawnia wcale tendencji pojednawczych.

Ziemianie sformowali maksymalny swój program ustępstw, oddając do parcelacji coś koło czterech milionów mórg, po za tem jednak chcą zniesienia reformy rolnej.

„Piastowcy” zaś uzależniają przystąpienie swoje do bloku, bezwzględnie od wykonania tego postulatu i od tego ani kroku odstąpić nie chcą.

Skutkiem takiego stanu rzeczy, zanosi się na poważne zmiany w łonie ugrupowań Sejmowych, mianowicie trzeba się liczyć, z wystąpieniem grupy jakichś piętnastu posłów z „Piasta” oraz ziemian z jedności chrześcijańskiej, którzy oczywiście utworzyli by jakąś samoistną grupę konserwatywną.

Próbne baloniki w tym kierunku puszczono już w wileńskim „Słowie” i w krakowskim „Czasie” gdzie ciągle się przewija, jak biała nić majak monarchji polskiej, który ma być zasadniczym hasłem tej nowej grupy, przykrywającym wstydliwie, jako listek figury, prawdziwy cel t. j. walkę z „reformą” rolną.

Oczywiście, chorobliwe wizje tronu i korony w dzisiejszych demokratycznych czasach, są tak mało realne iż możemy nad nimi pokiwać z politywaniem głową, i przejść do porządku dziennego natomiast drugi punkt ich programu t. j. walka o swoją ojcowiznę, jest bardzo poważnym problemem, który jeszcze wiele złego może Polsce przynieść.

Lud nasz wiejski niewątpliwie potrzebuje ziemi, ale zdobywanie tejże przy pomocy pogwałcenia szóstego przykazania boskiego i zasadniczych praw konstytucji, gwarantujących nietykalność cudzej własności, zdaje się nam jest najniewłaściwszą drogą, jaką można było w tej kwestji obrać.

Wprowadzenie podatku spadkowego w naturze t. j. w morgach ziemi załatwiło by tę sprawę radykalnie, i... zgodnie z sumieniem.

Pomijając narazie tę drażliwą kwestję zaznaczyć musimy iż skutkiem właśnie tych pertraktacji między ugrupowaniami narodowymi i chłopskim „Piastem” nastąpi bardzo po ważna konsolidacja stronnictw na gruncie narodowym oraz niewątpliwa zmiana dotychczasowego kierunku rządów, opierającego się wyłącznie na elementach niepolskich, — jednako

woź nie tak odrazu, jak to się obecnie przypuszcza.

Na uwagę w tej mierze zasługują tajemnicze i hamujące machinacje generała — premiera, który specjalnie jeździł do Poznania aby wyzyskać niezadowolenie ziemian i przyprowadzić do swojego rydwanu, ... razem z pachciarzami.

Ale ziemianie wielkopolscy nie dali się wzięść na „falszywą grę” i dzisiaj pan Sikorski kończy swój świetny żywot parlamentarny jak... spadająca gwiazda, — niestety nie na pierś meżnego generała.

Wszelkie intrygi i machinacje, zmierzają

do siania wzajemnych animozji i tarć, zawiody nieodwołalnie, gdyż zasady te zbyt pachniały... Austrią, aby nie zraziły, nawet przy zwyczajonych do wszelkich wonności, ziemian.

Życzymy mu aby skończył swoją karierę, jak Cezar zwycięstwo, i pewnego dnia oświadczył w Sejmie:

— „Przyszedłem, zobaczyłem... i odchodzę!” po co bowiem czekać aż mu to powiedzą ci, których zwalczał przez cały czas swojej działalności politycznej.

A S.

Na wypadek wojny z Polską.

(o) Rząd berliński wypracował obecnie plan umocnienia swych granic wschodnich. Plan niezmiernie prosty, ale niemniej celowy i skuteczny. Mianowicie postanowił wszystkie większe posiadłości ziemskie, położone w wschodnim pasie pogranicznym, rozparcelować pomiędzy usuniętych z Polski kolonistów niemieckich („verdraengte Ansiedle aus Polen”). Jako pierwszy ma ulec parcelacji majątek Behle, położony po drugiej stronie Noteci, w t. zw. „Netze — Kreis”.

Parcelacja tego majątku wśród pionierów niemieckich „na wschodzie” plany niemieckie od razu pchnie znacznie naprzód. Majątek Behle, z folwarkami Charlotteehor, Carishort i Lemsch, własność dotychczasowa księcia von Sachsen — Akenburg, obejmuje 34 tysiące mórg gleby ornej, łąk i lasów i na terenie jego znajdują się gorzelnia, młyn parowy, cegielnia, oraz mączkarnia. Można tedy na nim osiedlić do 500 kolonistów niemieckich oraz poza tem jeszcze sporo robotników przemysłowych. Rząd berliński przy parcelacji uwzględni z pewnością żywioł, jak najwięcej odpowiadający celom jego, a najniebezpieczniejszy dla bezpieczeństwa naszej granicy zachodniej: żołnierzy — kolonistów, bezwzględnie oddanym nabywcom resztek, oficerom niemieckim.

Mysł przewodnia niemieckiego planu „umocnienia granic” aż nadto przejrzysta: za-

brać całe pas pograniczny żywiołem możliwie najpewniejszym, a żywioł taki w szczególności reprezentują koloniści niemieccy, wychodowani w nienawiści łakotystycznej i wyrzuceni z urodzajnej gleby polskiej.

Obok tej akcji parcelacyjnej rząd niemiecki przeprowadza plan drugi, uzupełniający. Oto wszelkie posterunki państwowe w szerokim pasie pogranicznym, położonym wzdłuż granicy polskiej, obsadza możliwie najlepszymi siłami wojskowymi. Na wszelkie placówki celne, kolejowe, pocztowe itd. wysyła przebranych po cywilnemu oficerów aktywnych, którzy spełniają funkcje trojaka.

Obok czynności służbowych w danym urzędzie, kierują organizacją wojskową w wywiadach, oraz zajmują się intensywnie organizowaniem i wychowaniem młodzieży niemieckiej, miejskiej i wiejskiej, zamieszkałej w powiatach pogranicznych.

Wszystko to razem wzięwszy, przeprowadzone planowo z istic pruską konsekwencją i drobiazgowością, ma na celu z jednej strony doskonałe umocnienie granicy, a z drugiej znowu strony — przygotowanie w sposób oczywisty wzorową akcję wypadową na wypadek przyszłego konfliktu zbrojnego z Polską, o którym Niemcy ustawicznie śnią i marzą i którego konieczność wpajają w swą młodzież przy pomocy podręczników szkolnych i ta

Upadek rządu bolszewickiego.

(o) W związku z rozeszłymi się wiadomościami o rozruchach antybolszewickich w Rosji, podaje czesko — słowackie biuro prasowe w Pradze co następuje:

Tu i za granicą rozeszły się wiadomości o upadku bolszewickiego rządu w Moskwie. Miarodajne urzędowe źródła nie mogły jednak do ostatniej chwili potwierdzić wiadomości, również i w Berlinie nic o tem nie wiedzą.

Równocześnie donoszą z Warny o wielkim powstaniu antybolszewickim, które wybuchło w południowej Ukrainie.

Parowiec, który wioził repatriantów rosyjskich z Bułgarii, nie mógł wjechać do portu Noworosyjsk, gdyż miasto znajdowało się w rękach „zielonych”. Komendant jednego ze statków, którym się udało wymknąć z portu, zakomunikował podróżnym, którzy się musieli zatrzymać na pełnym morzu, że „zieloni” do-

konali straszliwej rzezi wśród komunistów, którym się nie udało zbiedz, 10-ciu tamtejszych przywódców bolszewickich zostało straconych.

Również i w okręgu tyraspolskim miała wybuchnąć rewolucja chłopska. Miasto zostało opanowane przez powstańców, którzy następnie w szybkim tempie pomaszzerowali na Odessę. Dla stłumienia ruchu wysłano z Kijowa i Charkowa czerwone oddziały.

Również i do Berlina nadeszły przez Gdańsk wiadomości przyniesione przez uchodźców rosyjskich, że w wielkich miastach rosyjskich, jak Petersburgu, Moskwie, Charkowie i Kijowie miały miejsce, większe rozruchy przeciw żydom i cudzoziemcom.

Bolszewickie koła obawiają się, że ekscesy rozszerzą się i przybiorą nawet charakter wybitnie antybolszewicki.

Trocki przed sądem.

(x) Walka między prawicą a lewicą komunistycznej partji w Bolszewji przybiera bardzo ostry charakter. Kilku członków rewolucyjnej rady wojennej należących do skrajnej lewicy zostało aresztowanych na rozkaz Trockiego. Lewica chce wytoczyć Trockiemu proces przed sądem partyjnym za nadużycia w armji. Oskarża ona Trockiego o zrabowanie majątku na dostawach do armji i o obsadzenie wszystkich ważnych a przedewszystkiem intratnych stanowisk członkami swojej rodziny.

Wskutek wzmożenia się w Moskwie wpływów lewicy, komunistycznej z trudem nawiązane stosun-

ki handlowe z państwami zagranicznymi zostały zerwane. Również delegacja duńska, wyjechała bez żadnych rezultatów. Z winy przedstawiciela sowieckiego ustala praca w misji polsko-rosyjskiej rewakacyjnej i specjalnej. Przedstawiciele zagranicy w Moskwie są na każdym kroku sabotowani.

Rusyfikacja ukraińców.

Z Moskwy donoszą, że Ukraina uskarża się iż władze sowieckie tendencyjne rusyfikują rekrutów ukraińskich, odbywających służbę wojskową w Rosji centralnej.

NA MARGINESIE.**Więcej nie trza!**

Niebywałe jakieś mody,
Przyjęły się w onej dobie, —
Bądź czerwieniec panie młody —
Szydła będą golić tobie!
Zwłaszcza gdyś jest z pepeesu —
Nie spotkasz się z widmem biedy.
Do karjery dojdiesz kresu,
Niewiadomo nawet kiedy.
Wczoraj byłeś zerem małym,
Najzwyklejszym ot... filistrem, —
Jutro już... generałem...
Mało tego — i ministrem!
Z pustej słomy stawiasz kopce,
Efekteiki płodząc tanie, —
Nie dla ciebie nie jest obce,
A! od czegoż... bлага, panie?!...
Śmiało, czelnie, na wsze strony,
Czerpać program... wprost z powietrza...
Abyś tylko był czerwony,
Towarzyszu, więcej nie trza!! —

Stanisław Żytkowski (Eszet).

WIADOMOSCI Z KRAJU.**Pogrzeb ofiar obowiązku.**

(R) Wczoraj odbył się pogrzeb ofiar obowiązku, dozorców więzienia mokotowskiego w Warszawie, Józefa Kurowskiego, Antoniego Łapińskiego i Henryka Rucińskiego, zamordowanych w ubiegłą niedzielę przez bandytów, odsiadujących więzienie.

W pogrzebie wziął udział p. minister sprawiedliwości W. Makowski, b. minister Br. Sobolewski, prezes sądu apelacyjnego L. Supiński, prokurator Huebner z gronem wiceprokuratorów, przedstawiciele min. spr. wewnętrznych departamentu więziennego, główny komendant policji państwowej Wardeski, komendant pol. miejskiej Ludwikowski, jego pomocnik, inspektor policji Sonenberg, władze więziennicze, wreszcie rodziny ofiar oraz tłumy publiczności.

Na rodziny po zmarłych pracownicy więzień zarządził między sobą składki, które dotychczas dały w więzieniu mokotowskim blisko 2 miliony marek, a w głównym więzieniu milion.

Pogrzeb odbył się na koszt państwa; losem

pozostałych wdów i dzieci też ma się zaopiekować państwo.

Niemczyzna na kolejach.

(k) Mimo, iż żyjemy w państwie polskiem, nasi domorośli hakatysei nie mogą pogodzić się z tem, że jedynym językiem urzędowym jest język polski. Prym trzyma w germanofilskiej akcji bydgoski urząd kolejowy. Oto kwiatek urzędowania polskich urzędów kolejowych:

Datum 18.4 1923 N. 2735. Polnische Statseisenbahnen, Kontrollbezirk Poznań Gepaeckschein N. 154. Von Bydgoszcz nach Szubin... itd;

Czas najwyższy by władze kolejowe oczyściły urzędy z podobnego rodzaju kwiatków..

Wywrotowcy żydowscy przed sądem.

(k) Wczoraj przed sądem przysięgłych we Lwowie rozpoczęła się rozprawa przeciwko 21-letniemu żydowi Wilhelmowi Herschowi Doerffowi i jego towarzysze 22-letniej żydówce Chaji Stein oskarżonym o zdradę stanu. Doerff, syn bogatych rodziców, zorganizował w r. 1922ym w Przemyśle partię komunistyczną i próbował rozszerzyć swą działalność na Lwów. Chaja Stein będąc kurjerem i pośredniczką partji, wpadła w ręce policji we Lwowie razem z bagażem bibuły. Rozprawa potrwa kilka dni. Przewodniczący rada Angielski, oskarża prokurator Landau.

Zatrzymywanie pociągów.

Wobec ciągłych i z reguły nieuważnych próśb, jakie do ministerjum kolei zanoszą posłowie prowincjonalni i delegaci różnych miasteczek o zatrzymywanie pociągów pospiesznych na małych stacyjkach i przystankach, ministerjum kolei z inicjatywy departamentu ruchu, przeprowadziło specjalne badanie w tej sprawie.

Z dokładnych obliczeń, opartych na doświadczeniach praktycznych okazuje się, że dla zatrzymania pociągu pospiesznego na 1 minutę, trzeba stracić kilo węgla, a na rozpędzenie go po zatrzymaniu ok. 20 kg.

Na pytanie ile czasu się traci na wprowadzenie jedno minutowego postoju ściśle odpowiedzieć nie zdołano, obliczono tylko, że dla pociągów o szybkości 80 do 90 kilometrów na godzinę, trzeba przynajmniej 4 klm. drogi, aby po zatrzymaniu doprowadzić go do normalnej

szybkości.

Wynika z tego, że normalnie idący pociąg kurjerski na zatrzymanie traci nie mniej jak 4 do 6 minut.

Ministerjum kolei winno z całą energią przeciwstawić się podobnym życzeniom. Obciążają one Skarb Państwa, wpływają na szybkość, a zarazem i sprawność naszych kolei. Na wiasem mówiąc życzenia takie w innych państwach — również parlamentarnych są nie do pomyślenia.

O bezpieczeństwie na kolejach!

Ponieważ w czasie świątecznym zdarzały się wypadki pewnego rozluźnienia dyscypliny na kolejach, zagrażające bezpieczeństwu ruchu, władze kolejowe wydały zarządzenie, aby organy nadzorcze i kontrolujące w okresach świątecznych uskuteczniły kontrolę służby wykonawczej na linii, a to szczególnie przez dokonywanie częstszych jazd kontrolnych, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej.

Po upływie każdego okresu świątecznego winny być składane w dyrekcji kolejowej specjalne sprawozdania o dokonanych jazdach kontrolnych i zauważonych niedokładnościach.

Świecenie sobót w Palestynie.

O bardzo ciekawym a charakterystycznym objawie podają żydzi, którzy powrócili z Palestyny. Opowiadają, że palestyński rabinat zwrócił się tam do żydów z ostrem napomnieniem, dlaczego nie święcą sabatu, trzymają w tym dniu otwarte lokale, mimo że ustawy tam nie zabraniają otwierania lokali w niedzielę. Żydzi palestyńscy odpowiedzieli na to, że nie chcą zrezygnować z jednego dnia zarobku, więc trzymają otwarte w sobotę i w niedzielę. Jest to o tyle charakterystyczne, iż udowadnia, że żydzi zwalczają odpoczynek niedzielny nie z powodów religijnych ale po to, by zyskać w tygodniu jeden dzień więcej do szwindlu i do konkurencji z ludnością chrześcijańską. Informator, zapewnia nadto, że awantury z ludnością arabską w Palestynie wywołali rosyjscy żydowscy uchodźcy swą arogancją i korumpowaniem.

Zawsze ci sami

Cień krzyża.

Najlepiej wzmieni jednak stronicami książki są te, na których autor przeciwstawia sobie światopoglądy starego i młodego pokolenia. Sympatje autora są po stronie pierwszego. Obiektywizm dodatni, jaki cechuje książkę od pierwszej kartki do ostatniej, każe autorowi doszukiwać się śladów etyki. Widać, że odszukałby ją chętnie, lecz nie mogąc wykryć jej oznak w młodym pokoleniu, przeciwstawia mu stare w postaci szalonego talmudysty. Lecz na uwagi starca młody zdobywca świata odpowiada szyderstwem. On nie ma już żadnych „złudzeń“, a jedyną b. względna w pojęciu Aryczyjka, podstawa etyczna, Talmud nie ma dlań znaczenia.

Uwagi starca talmudysty budzą w nim jedynie niemiłe wspomnienia.

Tak, czasem, kiedy jestem zmęczony, powstają dawne obrazy; nie wiem skąd, w mojej pamięci... przypominam sobie oświetloną salę, gdzie setki głów pochylały się nad księgami, doprowadzającymi do obłędu... przypominam sobie ogromną stodołę smutną i nagą, wypełnioną jękiem i modłami, tu znowu wrzaskiem wygłodzonych ludzi, rzucających się na pożywienie i wino... Czasem któregoś z tych wspomnień budzi mnie noc... Naokół, zdaje mi się że podobny do wichru, jęczącego pod drzwiami rozlega się dźwięk psalmów, zdaje mi się, że widzę wokół Talmudy, Zochary i Schaloty Tchivoty które opasują mnie swojemi doprowadzającymi do szału zawrotnymi zagadnieniami. Zapach tabaki, zgorzkniałych fajek, brudnej bielizny, przyprawia mnie o wstrętne mdłości. Zimny pot perli się na moich skroniach. Wtedy budzę się, zapalam światło i znowu rozprasza się.

Ala pocóż ja bym miał marzyć o fem? Dlaczego mam przypominać sobie rzeczy, o których nie

chcę więcej myśleć...

Czy chciałbyś, starcze, abym nadal prowadził życie onych dawnych dni? O gdybyś wiedział, jakie westchnienie ulgi uleciało z mojej piersi, kiedy ujrzałem znikającą synagogę i bethamidrasz!.. A krzyże na rozstajach już mnie nie straszają... Od tego czasu, kiedy ostrzygłem pejsy i skróciłem hait — świat do mnie należy. „Jaki on mądry“ — mówi o mnie. „Skąd bierze się umysł tak przebiegły, dla którego niema zbyt trudnych zagadnień“. Nie wątpię, mój stary, ty bardzo dobrze przygotowałeś mnie do życia. Jak dobrze nauczyłeś szukać tego, co ukryte jest pod pozorem słów i ja dobrze wykorzystam potrafię świętą gimnastykę! Jeden jedyny wyraz; padający z ust moich, powoduje pomyślenie lub ruinę. Wokół mnie leżą w pyłe bajki starego świata, jak kurczęta Jom Kippura u nóg ofiarni, ka, i ja oczom zdziwionego tłumu ukazuję owoce nowego roku... Na rok przyszedł w Jerozolimie! Stary okrzyk upokorzonej nadziei, który przez wieki prób tyś rzucał w ciemność, ja też krzychałem go noca. A teraz nastał dzień. Bramy Złotego Miasta otwarły się przedemną! Droge burz i nawałne przebiełem w dumie powodzenia! Ja opanowałem dzieci chrześcijańskie, szedłem poprzez cień krzyżów, odnalazłem Jerozolimę, lecz na swój sposób, Reb Eljaszu!..

O stary obrazie przeszłości, o stary Kopisfo Prawa, ty przed domem Cadyka całe życie wołałeś o cud. Lecz cuda nie dzieją się już dzisiaj w ten sposób, jak to głosili ongiś nasi prorocy. Przestań oczekiwać, że prorok Eljasz zatrąbi któregoś dnia z najwyższej góry Karpat. Już dawno trąba wydała dźwięk, cud stał się. Spójrz na mnie, Reb Eljaszu cud — to ja!..

Ten nowy współczesny żyd nie ma już żadnych skrupułów. Odkał odważył się wznieść oczy na krzyż i przekonał się, że za to nie spadł grom na jego głowę, on już nie lęka się gróźb Talmudu i stąpa przez cień krzyżów, wytrwale dążąc do pokona-

nia świata chrześcijańskiego. Lecz na Zachodzie i w Ameryce żydem, tym żydem z Belza on już nie jest i takim nie zna go ani Zachód, ani Ameryka.

Wielką więc jest zasługą panów Tharaud, że odkryli Europie ów lud brudu, zabobonów fałszywego gniazdo zarazy, skąd sączy się jad; przenikający w aryjską krew Europy.

A przecież autorzy dzieła przybyszami jeno w tym kraju byli i patrzyli, chociaż bardzo zadziwionemi; to jednakże przychylnemi oczyma i doszukiwali się chętnie cech dodatnich.

Przewija się to nieją przez wszystkie stronic dzieła, czy to kiedy dają za biegiem myśli dziecka, czy kiedy współczują oszalałemu z bólu starcowi.

A pomimo dobrych chęci wyrwa im się okrzyk zdumienia:

— „O dziwny narodzi Izraela Nieczuły a namiętny, ty który w swoim dziwacznym żargonie zmieszales tyle języków, tyle uczuć, tyle idei; a zapomniales o jednym wyrazie, jednym jedynym słowie, które mogłeś znaleźć wszędzie, na Wschodzie, w Niemczech; w Polsce; w Hiszpanji i nawet w twoich świętych księgach — to słowo, które oznacza miłość, a którem ty pogardziles w sercu swoim jako bezużytecznym, nie przynoszącym zysku balastem!..“

Dużo jeszcze chciałoby się powiedzieć, ale w krótkiej recenzji nie sposób tego uczynić. Tem więcej, że nasuwają się pod pióro uwagi i zdania które mi chciałoby się dopełnić dzieło cudzoziemca.

I jednak, przecieś to może najważniejsza zasługa tej książki, że pisana jest właśnie ręką nie Polaka. Bo nie można zarzucać autorowi ani osobom tych narodowych, ani państwowych animozji. Bo nie go, bezbrzeżnego zdziwienia i odrazy kulturalnego człowieka mówi Europa o brudzie i rozkładzie moralnym rasy, która w krzykliwej reklamie głosi szerokiemu światu o swoim „postępie i tolerancji“.

KONIEC.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę

S. † P.

z Tuszyńskich

Florentynie Jabłońskiej

szan. księdzu Patrycy, krewnym przyjaciółom i znajomym z głębi zboliałych serc składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Mąż, dzieci i rodzina.

676st

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Piątek dnia 27 kwietnia Teofila i Tert. B. W.

Wschód słońca o. 5 m. 24

Zachód s. 7 m. 46

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

„Colega Camton,

Filharmonja (Dz. elna 20)

„Luna” (Przejazd 1)

„Fantom”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Potęga pokusy”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Człowiek niewidzialny”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Jimmy”

Miejska Biblioteka Publicz. (Andrzeja 14)

otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Biblioteka Stow. Przyj. Francji Piotrkowska.

otwarta codziennie (z wyj. p. iątków) od 5—7 m.

Kalendarzyk historyczny.

1771 — Sumorow z wojskiem wchodzi do Krakowa.

1831 — Austriacy rozbrajają korpus polski gen. Dwernickiego.

Wiadomości bieżące

— Pogrzeb ś. p. Stanisławy Rajskiej.

(pap) W dniu wczorajszym odbył się pogrzeb jednej z najstarszych przełożonych łódzkich szkół średnich żeńskich ś. p. Stanisławy Rajskiej. Zwłoki zasłużonej na polu pedagogicznym działaczki naszego miasta odprowadziły na stary cmentarz katolicki tłumy publiczności, delegacje szeregów przedstawicielstwa zrzeszeń nauczycielskich, władz szkolnych z p. kuratorem Jaroszem na czele. Żona pozostawiła po sobie w całym mieście serdeczny żal.

— Wydawanie zapomóg dla rezerwistów.

Wydz. Op. Społecznej magistratu m. Łodzi na którym spoczywa ustawy obowiązek załatwienia sprawy zapomóg dla rodzin rezerwistów, powołanych na ewenczenia wojskowe, otrzymał do dn. 26 bm. 275 podań o zapomogi. Z tej liczby wydano 150 orzeczeń, przyznających rodzinom powołanych prawo do otrzymywania zapomóg od pracodawcy. W dn. 26 bm. rozpoczęto wypłatę zapomóg rodzinom, otrzymującym zapomogi ze skarbu państwa. Czynność tę władze skarbowe przekazały Wydz. Op. Społecznej. Tegoż dnia wypłacono takich zapomóg ogółem 16 osobom na sumę 4.216.000 mkp.

— Przed wyborami do kasy chorych.

(bip) Z powodu zbliżających się wyborów do Kasy chorych, zorganizowany został komitet bezpartyjnych związków pracowniczych, do którego do tej pory akces swój zgłosili następujące związki: związek zawodowy techników, związek zawodowy majstrów fabrycznych, związek zawodowy ubezpieczeniowców, związek zawodowy bankowców, związek zawodowych urzędników miejskich, związek zawodowy farmaceutów. Stowarzyszenie techników, stowarzyszenie handlowców polskich i stowarzyszenie handlowców chrześcijańskich.

Na ostatnim posiedzeniu uchwalono wydać do ogółu pracowników odezwę. Na następnym posiedzeniu będzie omawiana sprawa ułożenia listy kandydatów reprezentujących związki występujących

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy w dniu 26 b. m. tak licznie wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

S. † P.

STANISŁAWIE RAJSKIEJ

PRZEŁOZONEJ GIMNAZJUM

a szczególnie Szanownemu Duchowieństwu: Jego Ekselencji Księdzu Biskupowi Tymienieckiemu Ks. Proboszczowi Rybusowi, Księżom Prefektom, Szanownym przedstawicielom władzy szkolnej p. p. Kuratorowi Jaroszewi i Wyzytatorowi Czapczyńskiemu, p. p. Przełożonym i Dyrektorom Szkół Średnich, Szanownemu Nauczycielstwu, organizacjom nauczycielskim: T. N. S. W. i Z. Z. N. P. S. Sr. panu Dyrektorowi Braunowi za orkiestrę, p. p. Profesorom śpiewu za przyjęcie osobistego udziału w śpiewie chóralnym i muzyce podczas żałobnego nabożeństwa, Szanownym Rodzicom uczennic, Delegacjom młodzieży szkolnej, wszystkim życzliwym, przyjaciółom i znajomym zmarłej składam najserdeczniejsze podziękowanie

Rada Pedagogiczna Gimnazjum St. Rajskiej i Rodzina.

(Rd.)

Przed wyborami do Rady Miejskiej.

Z GŁÓWNEGO KOMITETU WYBORCZEGO LISTA KANDYDATÓW PPS. WIEC PRZED WYBORCZY CHRZ. DEMOKRAT. KOM. WYBORCZ. JEDN. NARODOWEJ. RESURSA RZEMIEŚLNICZA ZA CHRZEŚĆ. DEM. KOMITETU JEDNOŚCI NARODOWEJ.

(pap) Prace przedwyborcze stały na konkretnym gruncie w dniu 21 bm., w którym to dniu przewodniczący Główn. komitetu wyborczego sędzia Kahl zwołał zebranie wszystkich przewodniczących obwodowych komisji wyborczych oraz ich zastępców. Na zebraniu tem, po odczytaniu dekretu o wyborach oraz regulaminu dodatkowego do tego dekretu, przewodniczący udzielił wyczerpujących wyjaśnień w sprawie ogólnych przepisów komisji wyborczych. Po dyskusji wręczono przewodniczącym wykazy wyborców, wszelkie materiały do tych wykazów oraz instrukcje. Komisje obwodowe nadspodziewanie energicznie rozpoczęły swoje czynności. Zbadano listy wyborców sprawdzając z księgami ludności wykazy wyborcze, i pomimo wielu trudności listy wyborców wyłożone były na czas tj. 24 bm.

Mandaty na członków komisji wyborczych niemal wszyscy proponowani przyjęli. Ci z członków, którzy uchylił się od przyjęcia mandatu, pociągnięci będą do odpowiedzialności karnej.

Wszyscy właściciele domów lub ich zastępcy, którzy nie złożyli list komisjom obwodowym, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

Została ustalona lista kandydatów na radnych m. Łodzi P.P.S. obejmuje ona ok. 100 nazwisk. Na czołowych miejscach znajdują się: 1) tow. p. Kopeński 2) tow. p. Rzewski, 3) tow. Rapalski 4) tow. starosta Bemiszewski, 5) tow. Kalużyński, 6) tow. Andrzejak, 7) tow. mecenas Kompner 8) tow. Danielewicz.

W środę wieczorem odbył się w sali stowarzyszenia „Moniuszki” (Ogrodowa 34) wiec przedwyborczy, zwołany przez Chrz. Demokrat. Kom. Wyb. Jedn. Narod. Przewaliali posłowie: Harasz i ks. Olszański. Uchwalono głosować na listę Ch. D. K. W. J. N.

Na środowym posiedzeniu zarządu Resursy Rzemieślniczej zapadła uchwała o przyłączeniu się Resursy Rzemieślniczej do Ch. D. K. W. J. N. Postanowiono wezwać członków do głosowania na tę listę.

Sprawozdanie list wyborczych do Rady Miejskiej zostały wczoraj zakończone. Obecnie pracują tylko te komitety Obwodowe Wyborcze w których zgłoszono reklamacje i przeciwreklamacje. Po rozpatrzeniu tych spraw i te komitety będą zamknięte do dnia urzędowania.

Czy ceny spadną?

OPTYMISTYCZNA OPINJA NACZELNIKA REFERATU DO WALKI Z LICHWĄ.

(pap) Kierownik referatu walki z lichwą przy komisariacie rządu, dr. Albin Grabowski zapytywany co do możliwości nowego wzrostu drożyzny, oświadczył: O nowym wzroście drożyzny nie może być mowy, lecz przeciwnie, należy się liczyć ze spadkiem cen, gdyż już dziś w wielu gałęziach handlu ceny się ustaliły z powodu zastoju. Rosną jeszcze obecnie ceny tylko niektórych artykułów żywnościowych, szczególnie chleba i mięsa, a to wskutek zmniejszenia się ilości zboża i bydła, ponieważ produkcji na ogół coraz oporniej pozbywają się tych artykułów, obecnie władze całą swoją uwagę skierowały na ten szkodliwy objaw i wydały najostrejsze zarządzenia, aby nie dopuścić do dalszego śrubowania cen przez producentów.

Zdaniem dr. Grabowskiego, ostatnie anty-drożyzniane zarządzenia władz centralnych, jak zakaz wywozu pewnych artykułów pierwszej potrzeby, zaopatrywanie samorządów i wspólnot w kapitały obrotowe, następnie wszczęta akcja uzdrowienia gospodarki skarbowej — wydają już swoje owoce. Tendencja zwykła jest coraz słabsza i jeżeli jeszcze istnieje, to tłumaczyć ją tylko można chęcią wyzysku, specjalnymi apetytami pośredników.

Obecnie daje się odczuwać zmniejszenie cen nabiału, co pociągnąć musi za sobą spadek cen mięsa i tłuszczów. Do skutecznej walki z drożyzną przyczynia się w znacznej mierze poparcie przez całe społeczeństwo zarządzeń państwowych.

wspólnie podczas wyborów do Kasy chorych.

— Sytuacja zarobkowa w przemyśle włókienniczym.

(pap) Przemysłowcy na konferencji, jaką odbyli w środę wieczorem zgłoszone przez związki zawodowe robotnicze żądania podwyżki o 33 proc. odrzucili, motywując to kryzysem w przemyśle. Przemysłowcy podtrzymują swoją propozycję 3 proc.

— Ruch w przemyśle łódzkim.

(pap) W miesiącu marcu dostarczono przemysłowi łódzkiemu 1.949.370 kg. wełny. Wywieziono z Łodzi produkcji przemysłu wełnianego 986.020 kg.

Bawelny przywieziono 4.766.665 kg., wywieziono z Łodzi gotowej produkcji bawelnianej 4.930.080 kg.

— Chrześcijańskie związki zawodowe wobec sytuacji zarobkowej w przemyśle włókienniczym.

(pap) W środę wieczorem odbyło się zebranie delegatów fabryk włókienniczych z chrześcijańskiego związku zawodowego, w lokalu przy ul. Przejazd 34. Obradowano nad zajęciem stanowiska w sprawie żądań podwyżkowych i po ożywionej dyskusji uchwalono: podtrzymać swoje pierwotne żądania, tj. żądać 33 proc. podwyżki oraz zaprotestować

Echa ohydneho mordu.

SENSACYJNE SZCZEGÓŁY ARESZTOWANIE MARDERCY I PRZYPUSZCZALI WSPÓLNIKÓW.

(bip) Wczoraj donosiliśmy o ohydnej zbrodni, która wykryta została przypadkowo przez robotników, pracujących obok kolejki Poznańskiego. Obecnie dowiadujemy się następujących ciekawych szczegółów.

Wiadomość o znalezieniu zwłok z poderniętym gardłem ściągnęła na miejsce wypadku tłumy ciekawych. Między innymi przybył niejaki Józef Rowiński zam. przy ul. Górnej 4 wraz ze swym znajomym. I otóż jeden z przybyłych oświadczył, iż twarz zamordowanej jest mu znana i spytał swego towarzysza Nowickiego czy nie jest to czasem jego synowa. Nowicki przyjrzał się strasznie zeszpeconym zwłokom i oświadczył, że nie widzi żadnego podobieństwa, wobec czego obaj oddalili się. Następnie właścicielka sklepu przy ul. Górnej 4 całą stanowczością twierdziła, iż zamordowaną jest Marja Lubrawska zam. przy ul. Górnej 4. W międzyczasie na miejsce wypadku przybiegł Bolesław Nowicki, brat Józefa, który w zabitej poznał swą kochankę i z płaczem całował zimne zwłoki.

Wówczas komendant Wesołowski rozpoczął energiczne śledztwo i w pierwszym rzędzie udał się do mieszkania zamordowanej, gdzie zastał oprócz Józefa Nowickiego (ojca) i Hieronima Nowickiego, (brata kochanka zamordowanej) również i Bolesława Nowickiego, który płacząc całował fotografię tragicznie zmarłej kochanki.

Badany na miejscu kochanek zamordowanej, Bolesław Nowicki, zeznał, iż nie o zabójstwo nie wie. Płatał się jednak w zeznaniach wobec czego komisarz Wesołowski zarządził rewizję w mieszkaniu, która dała nadszpedziane wyniki. Znaleziono zakrwawioną brzytwę, oraz łopatę poplamioną krwią.

Nie ulegało już wątpliwości, iż Nowicki ma coś wspólnego ze straszną zbrodnią. Przeprowadzona w dalszym ciągu rewizja dała nowe dowody w postaci znalezionego w komórcie na podwórzu lambrekina od firanek ze śladami krwi, zaś w dole ustępowym znaleziono 2 zakrwawione worki. Wobec powyższego Bolesława, Hieronima i Józefa Nowickich aresztowano i odprowadzono do urzędu śledczego,

przeprowadzając w dalszym ciągu energiczne śledztwo.

Aresztowani Nowiccy nie przyznali się do winy, oświadczając, że o zbrodni nie wiedzieli. Jednak przyciśnięty do muru kochanek zamordowanej Bolesław zeznał, co następuje: W przeciągu kilku lat był on w Prusach gdzie też poznał Marję Lubrańską, z którą powrócił do kraju, w Łodzi razem z dwojgiem dzieci zamieszkał u ojca Nowickiego, jednak Lubrańska źle traktowana była przez starego Nowickiego. Stosunki te pogorszyły się, gdy Józef Nowicki stracił robotę. Gdy Lubrańska otrzymała z Ameryki od krewnych 10 dolarów, sytuacja się trochę polepszyła, lecz pewnego dnia, gdy wyszła na miasto, zgubiła po drodze dolary. Gdy L. o stracie opowiedziała w domu smutek ogarnął całą rodzinę Nowickich, zaś kochankowie postanowili popełnić samobójstwo przez otrucie.

Następnego dnia Nowicki wraz z Lubrańską znaleźli się w komórce, gdzie mieli życie zakończyć, lecz tu, według zeznań, Nowickiego, Lubrańska schwyła brzytwę, i poderżnęła sobie gardło. „Nie mogłem patrzeć na mękę mej kochanki i schwyciwszy brzytwę wbiłem ostrze jej w gardło tej, którą tak kochałem“.

W dalszym ciągu Nowicki zeznał, iż po zabiciu kochanki swej zamknął komórkę a sam nocował w polu. Nie mógł jednak, zmieść tej myśli, iż zamordowana przez niego kobieta leży w komórce i w nocy, owinąwszy trupa w worek, zaniósł w pole i zakopał ją.

Mimo powyższych zeznań, złożonych przez Bronisława Nowickiego, komisarz Wesołowski w dalszym ciągu prowadził śledztwo, gdyż zeznanie Nowickiego nie zasługiwało na wiarę, choćby z tego powodu iż obdukcja zwłok wykazała na głowie zamordowanej, rany, spowodowane uderzeniem tępem narzędziem.

Nowickich osadzono w więzieniu, zaś dalsze śledztwo niezawodnie wyświetli kto brał udział w tej strasnej tragedji i dla czego zamordowano Lubrańską.

padająca opłata w stosunku 6 proc. ogólnej sumy, będzie ściągnięta na rzecz skarbu państwa, czyli od pozostałej sumy 4600 milionów (cztery miliony sześćset milionów) Bank Handlowo-Przemysłowy, musi zapłacić skarbowi, państwa należną z tego tytułu kwotę.

Znaczyć należy, że w tym trybie nastąpi oszacowanie i wszystkich innych nieruchomości, sprzedawanych począwszy od dnia 26 września 1922 r. i skarb państwa wreszcie uzyska należne mu sumy od obrotu nieruchomości.

Przed wejściem w życie tej ustawy państwo z powodu zbyt niskich szacunków, wzgl. zatajeń, tak przez sprzedawców jak i nabywców, ponosiło rocznie miliardowe straty, co w znacznej mierze przyczyniało się do deficytu skarbowego i w związku z tem spadku naszej marki.

Inicjatywę łódzkiej izby skarbowej w tym kierunku niewątpliwie społeczeństwo nasze potrafi należyście ocenić.

— Kredyty zbożowe dla miast.

W czwartek 26 kwietnia odbędzie się w Warszawie w nadzwyczajnym komisarjacie do walki z drożyzną konferencja z udziałem zainteresowanych instytucji w sprawie kredytów zbożowych dla miast i spółdzielni na miesiąc maj. Przewidywane jest rozszerzenie akcji na większą ilość spółdzielni miast. Jest to możliwe wobec faktu, iż Główny urząd żywnościowy w Poznaniu po zaopatrzeniu Górnego Śląska w dostateczną ilość zboża może obecnie rozwinąć szerszą działalność w kierunku zaopatrywania w zboże miast w innych dzielnicach Rzeczypospolitej.

— Jak otrzymać paszport zagraniczny.

(pap) W związku ze zbliżającym się terminem wyjazdów sezonowych zagranicę referat paszportowy przy komisarjacie rządu informuje, że do otrzymania paszportu zagranicznego niezbędne są następujące dokumenty: 1) zaświadczenie urzędu skarbowego i magistratu

m. Łodzi o uiszczeniu podatków państwowych i komunalnych (zaświadczenie to musi być wydane na imię głowy rodziny nawet w tym wypadku, gdy wyjeżdża jeden z członków rodziny)

2) świadectwo kwalifikacyjne komisarja tu policji, 3) oświadczenie o celu wyjazdu, 4) zezwolenie P. K. U. dla mężczyzny od lat 18 do 40, 5) polski dowód osobisty.

— Ważne dla obywateli ukraińskich i litewskich.

(pap) Wydział wojskowo-policyjny Komisarjatu rządu na m. Łódź komunikuje, iż z dniem 15 b. m. na zasadzie rozporządzenia M. S. Wewn., obywatelom rosyjskim, ukraińskim i litewskim paszporty zagraniczne wydawane nie będą i obywatele ci nie mogą wyjeżdżać na zachód, natomiast są etapami odsyłani do odnośnych granic bez paszportów.

— Fałszywe oszacowanie nieruchomości.

(bip) Swego czasu w ministerstwie skarbu opracowano ustawę w sprawie postępowania władz skarbowych, wobec kontrahentów, którzy w aktach notarialnych podają mniejszą wartość przedmiotu kupowanego lub sprzedawanego, celem uniknięcia zapłacenia wysokiej opłaty stempowej.

W ustawie tej był również punkt, według którego, władze skarbowe mogłyby odkupić po cenie nie umieszczonej w akcie dany obiekt, o ile by skonstatowano że został on oszacowany świadomie za nisko. Punkt ten jednak komisja sejmowa odrzuciła.

Dzięki temu tylko dom Siemens przy ul. Piotrkowskiej 96 nie został kupiony przez izbę skarbową za miliard 400 milionów mk. pol. gdyż jak się izba skarbową dowiedziała przy sprzedaży domu tego bankowi handlowo-przemysłowemu w Łodzi w akcie oszacowano go na powyższą sumę, pod czas gdy wysłana przez izbę skarbową komisja, złożona z architektów i urzędników skarbowych oszacowała nieruchomość tę na 6 miliardów mk.

Wobec tego bank handlowo-przemysłowy, zmuszony będzie zapłacić skarbowi Państwa należną opłatę stempową od pozostałych 4 miliardów 600 milionów mk. Również w tym trybie zostaną oszacowane i inne nieruchomości, sprzedane od dnia 26 września 1922 r. i skarb Państwa uzyska na leżne mu sumy od oszacowania tych nieruchomości. Łódzka izba skarbową z całą energją zabierze się obecnie do sanacji stosunków podatkowych w Łodzi aby powetować miliardowe straty jakie ponosiło Państwo dotychczas przy fałszywie oszacowanych nieruchomości.

— Opieka nad matką i niemowlęciem w więzieniach.

(bip) Aby nieść pomoc lekarską, niemowlętom i opiekę moralną ich matkom, znajdującym się w więzieniach łódzkich, utworzona została specjalna sekcja „więzienna“ przy towarzystwie „Kropla mleka“. Sekcja rozdaje mleko oraz bieliznę, jak również dokonywa szczepień ospy.

— Z życia funkcjonarjuszów Pol. Państw.

(pap) Z inicjatywy komendanta okręgu P. P. powstała przy komendzie okręgu P. P. kasa pożyczkowa i zapomogowo-oszczędnościowa funkcjonarjuszów Pol. Państw. okręgu łódzkiego. Celem kasy jest niesienie pomocy funkcjonarjuszom policji w krytycznych chwilach życia. Środki materialne kasy tworzą: półprocentowe potrącenia z każdej wypłaty poborów stałych na kasę zapomogową, (ofiary i darowizny, wpisowe trzechprocentowe potrącone z każdej wypłaty poborów stałych na fundusz oszczędności, fundusz wdowi, (w razie śmierci funkcjonarjusza z ręki zabójcy i w razie śmierci naturalnej). Zapomogi i pożyczki udziela się z polecenia zarządu kas. Rozmiar zapomóg bezzwrotnych ustalony na razie jak następuje:

1) w wypadkach śmierci a) członka — rodzina otrzymuje jednomiesięczne pobory tegoż członka b) żony i dorosłego, będącego na utrzymaniu funkcjonarjusza — 50 proc. miesięcznych poborów, c) niepełnoletniego dziecka — 30 proc. miesięcznych poborów.

2) zapomogę bezzwrotną otrzymuje członek nawiedzony chorobą lub jakimkolwiek nieszczęśliwym wypadkiem pociągającym za sobą ruinę materialną. Mogą być również udzielane członkom pożyczki zwrotne 4 proc. Specjalny fundusz stanowi wyjątkową własność członka i podlega zwrotowi na każde żądanie lub na wypadek śmierci.

Kasa powyższa rozwija się bardzo pomyślnie odpowiadając całkowicie celowi, w jakim została założona.

raz przeciwko usiłowaniu przemysłowców umiary ustawy o urlopach.

Przedstawiciele Chrz. Zaw. Zaw. robotników przem. włókn. w środowiskowej konferencji z przemysłowcami udziału nie brali, gdyż zarząd nie otrzymał oficjalnego zawiadomienia o konferencji.

— Miejski dodatek dochodowy od przemysłu.

(pap) Wobec wielu sprzecznych opinii co do podatku dochodowego w przemyśle dowiadujemy się, że stopa procentowa podatku od obrotu produktami przemysłowymi na rzecz miasta (jak brzmi statut magistratu) nie zmieniła się i jak poprzednio tak i obecnie wynosi od tzw. półproduktów przemysłowych 1-10 procenta, od gotowych wyrobów pończosznicych 0,125 proc. Firmy zarobkowe do trzech oddziałów płacą 0,125 proc.

Podatek wymierza się od zadeklarowanej sumy obrotu brutto. Deklaracje podatkowe składa się w oddziale podatkowym, który oblicza podatek, poczem petent otrzymuje nakaz płatniczy. Specjalni kontrolerzy sprawdzają, czy zadeklarowana suma obrotu brutto odpowiada rzeczywistości.

— Ku sanacji stosunków podatkowych.

(pap) Ustawa z dnia 26 września 1922 r. dotycząca ustalenia wartości celem wymiaru opłat stempowych, zezwała władzy skarbowej na wymiar podatku wedle rzeczywistej wartości, ustalonej przez zaprzysiężonych rzeczoznawców, jeżeli umówiona cena sprzedaży przez kontrahentów jest niższą.

Jak się dowiadujemy, władze skarbowe w Łodzi, na podstawie tejże ustawy, przystąpiły energicznie do wymiaru podatku. M. in. odnośnie do sprzedaży domu Siemens przy ul. Piotrkowskiej 96 na rzecz Banku Handlowo-Przemysłowego w Łodzi za sumę 1 miliard 400 milionów mk. polskich nastąpiło, jak się dowiadujemy, w tych dniach oszacowanie tej nieruchomości przez odnośne władze na sumę około 6 miliardów marek z czego przy-

